

بررسی تصمیم اخیر سازمان توسعه تجارت درباره واردات لوازم خانگی از تعاونی‌های مرزی

لوازم خانگی در دوگانه واردات و محدودیت ارزی

دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

او معتقد است هدایت تقاضای محدود بازار به سمت محصولات خارجی می‌تواند ادامه فعالیت تولیدکنندگان داخلی را دشوارتر کند آن‌هم در شرایطی که بسیاری از خانوارها حتی خرید کالاهای ضروری باادام را به تعویق انداخته‌اند.

به گفته‌اوجاقی تولیدکنندگان لوازم خانگی همچنان در صف تخصیص ارز قرار دارندو با وجودقرار گرفتن برخی اقلام مورد نیاز این صنعت در گروه کالاهای ضروری وفرآهم‌شدن امکان ثبت سفارش و تأمین ارز از محل صادرات یا سپرده خود و دیگران، واردات شماری از قطعات همچنان محدودیت دارد و بانک مرکزی افزایش تقاضای ارزی وفشار بر نرخ ارز رادلیل ضروری ندانستن این اقلام عنوان کرده است.

او با اشاره به همزمانی اجرای رویه کول‌بری و جهش تقاضا و نرخ ارز در سال گذشته، درخصوص پیامدهای احتمالی گسترش واردات بر تولید داخلی و نیروی کار هم هشدار می‌دهد.اوجاقی تصریح می‌کند:صنعت لوازم خانگی حدود ۳۰۰ هزار شغل مستقیم و نزدیک به یک میلیون شغل غیرمستقیم ایجاد کرده‌است.

وی می‌افزاید:دست‌کم نیمی از تولیدکنندگان در چهار گروه کالایی که موضوع واردات آن‌ها مطرح است، فعال‌اند وتغییر سیاست واردات در وضعیت شکننده کنونی می‌تواند دامنه گسترده‌ای از تولیدو اشتغال را تحت تأثیر قرار دهد.

■ معیشت مرزنشین در برابر دغدغه تولیدکننده

تولید کنندگان، مخالفان سرسخت واردات لوازم خانگی حتی با رویه کول‌بری هستند؛ بر اساس گزارش خبرگزاری مهر ارزش کالاهای وارد شده از این مسیر در پنج‌ماه ابتدای امسال به حدود ۳۹۶ میلیون دلار رسیده است؛ رقمی که در کنار رشد قابل توجه تجارت مرزی در برخی استان‌ها، از افزایش استفاده از این رویه حکایت دارد.

به نوشته مهر، گسترش این مبادلات برای مرزنشینان فرصتی برای افزایش درآمد و رونق فعالیت اقتصادی است، اما از نگاه فعالان صنعتی، ترکیب و حجم کالاهای وارداتی می‌تواند بر فروش تولیدات مشابه داخلی نیز اثر بگذارد. از همین رو در نشست‌های امسال بخش خصوصی، پیامدهای اجرای قانون ساماندهی تجارت مرزی بر صنایع نساجی، پوشاک و لوازم خانگی بررسی شده و مطالعات آماری در دستور کار قرار گرفته است.

بر اساس این گزارش، بررسی اجرای قانون ساماندهی تجارت مرزی در ماه‌های پیش رو، علاوه بر روند واردات، بر نحوه

او همچنین رقم ۴۰۰ میلیون دلار واردات سال گذشته تعاونی‌های مرزنشین را مربوط به مجموع کالاهای و نه فقط لوازم خانگی می‌داند؛ موضوعی که به اعتقاد وی دامنه اثرگذاری این مسیر بر بازار محدود می‌کند. به گفته موسسی‌زاده، رویه‌های ملوانی و کول‌بری با تعاونی‌های مرزنشین متفاوت هستند و در چارچوب قانون سال ۱۴۰۲ و آیین‌نامه اجرایی سال ۱۴۰۳ ساماندهی شده‌اند و امسال دومین سال اجرای مقرراتی است که ثبت آماری، ثبت در سامانه انبارها، تعیین مالک، دریافت شناسه کالا، رعایت استانداردهای اجباری و پرداخت عوارض دولتی را الزامی می‌کند.

بنا بر اظهارات مدیرکل دفتر اقتصادی و بهبود فرایندهای ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، چهار قلم یخچال، فریزر، ماشین لباس شویی و ظرف‌شویی برای حمایت از ظرفیت تولید داخل از فهرست واردات مجاز ملوانی و کول‌بری حذف شده‌اند و با وجود درخواست بازارهای محلی برای بازگشت این اقلام، اولویت سیاست‌گذار نه توسعه واردات کالاهای نهایی؛ بلکه هدایت واردات به سمت مواد اولیه تولیدکنندگان، مقابله با قاچاق و حفظ حقوق مصرف‌کننده است. به باور موسی‌زاده واردات احتمالی اقلام مورد اشاره تنها پس از بررسی اثر این سیاست بر زنجیره تولید در کارگروه ماده ۴ آیین‌نامه قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کول‌بری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان، امکان‌پذیر و ممنوعیت واردات خارج از رویه ملوانی و کول‌بری و تعاونی‌های مرزنشین هم از سال ۱۳۹۷ تاکنون برقرار است.

■ تولیدکننده دل‌واپس تشدید رکود و ویرش اشتغال

همزمان باتثبیت سیاست ممنوعیت واردات رسمی وتجاری لوازم خانگی بزرگ، تولیدکنندگان این حوزه از رکودی سخن می‌گویند که توان ادامه فعالیت این واحدها را تضعیف کرده‌است.

به گفته دبیرکل انجمن ملی صنایع لوازم خانگی ایران، پیامدهای جنگ، نااطمینانی اقتصادی و سقوط قدرت خرید، تقاضا برای کالاهای بادوام ازجمله یخچال، فریزر، ماشین لباس شویی و ظرف‌شویی را به‌شدت کاهش داده و کارخانه‌ها اکنون با حدود ۳۰ درصد ظرفیت فعالیت می‌کنند و با این حال برای جلوگیری از تشدید بیکاری، نیروی انسانی خود را حفظ کرده‌اند.

از نگاه تسنیرین اوجاقی طرح دوباره آزادسازی واردات در چنین شرایطی، فشاری مضاعف بر واحدهایی وارد می‌کند که همزمان با کاهش فروش و افزایش هزینه‌ها

فرزانه غلامی ۱ در بازار لوازم خانگی که رکود عمیق و روزافزون، فروشندگان را به سمت تخفیف‌های سنگین و فروش اقساطی سوق داده، انتشار خبر آزادسازی واردات امید به افزایش عرضه و مهار قیمت‌ها را زنده کرد. اما توضیحات سازمان توسعه تجارت نشان داد تصمیم تازه‌نه ممنوعیت واردات تجاری لوازم خانگی بزرگ را لغو کرده و نه مجوزی برای بازگشت رسمی برندهای گره‌ای است.

بنا بر اعلام سازمان توسعه تجارت نامه‌ای که به رفع ممنوعیت واردات تعبیر شده بود، فقط دامنه فعالیت تعاونی‌های مرزنشین را گسترش می‌دهد؛ مسیری محدود که قرار است بخشی از تجارت غیررسمی را قانونی کند، بی‌آنکه سیاست حمایت از تولید داخل دستخوش تغییر شود. بر این اساس تعاونی‌های مرزنشین می‌توانند مانند کولبران و ملوانان، بدون محدودیت پیشین درباره نشان تجاری و مبدأ کالا، به‌استثای رژیم صهیونیستی، لوازم خانگی وارد کنند و هدف از این سیاست، رفع تبعیض میان رویه‌های مرزی و انتقال بخشی از واردات قاچاق به مسیر قانونی عنوان شده است و واردات رسمی و تجاری لوازم خانگی بزرگ همچنان پشت سد «ممنوعیت» باقی می‌ماند. در حالی که گردش مالی سالانه صنعت لوازم خانگی ایران بیش از ۷ میلیارد دلار برآورد می‌شود و در شرایط محدودیت‌های ارزی، آزادسازی واردات ممکن است فشار بر منابع ارزی کشور را تشدید کند. همزمانی افزایش شدید قیمت‌ها با کاهش قدرت خرید خانوارها نه فقط بازار این محصولات را با رکود سنگین تقاضا روبه‌رو کرده و دامنه انتخاب مصرف‌کننده را محدود نگه داشته است؛ بلکه در همین روزهای جاری، برخی مدل‌های ماشین لباس‌شویی و یخچال بی‌اعتنا به خبر گسترش دامنه فعالیت تعاونی‌های مرزنشین برای واردات، دور تازه افزایش قیمت را تجربه می‌کنند.

■ مجوز واردات، محدود و ممنوعیت پابرجاست

مدیرکل دفتر اقتصادی و بهبود فرایندهای ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز تأکید می‌کند ممنوعیت واردات تجاری محصولات خانگی همچنان پابرجاست و ابلاغیه‌ای که صرفاً به تعاونی‌های مرزنشین مربوط است را نباید به‌منزله مجوز ورود گسترده کالاهای گره‌ای تلقی کرد. به گفته رضا موسی‌زاده فعالیت تعاونی‌ها بر پایه قانون مبادلات مرزی مصوب سال ۱۳۸۴ با سهمیه‌بندی مشخص انجام می‌شود و به ازای هر ۵۰ نفر فقط واردات یک یخچال یا ماشین لباس‌شویی و به‌ازای هر ۲۰ نفر یک کولر گازی مجاز است.

یادداشت

زهرا طوسی

سلاح کهنه در شبیخون به صنایع خودرویی و ریلی

دستورهای تازه خزانه‌داری آمریکا برای تنگ‌تر کردن حلقه محاصره دور صنعت خودرو و حمل‌ونقل ریلی، پیش از اینکه نشانه قدرت و ابتکار عمل باشد، گواه آشکار استیصال در به بن‌بست کشاندن شریان‌های حیاتی کشور است.

واشنگتن تلاش می‌کند با هدف گرفتن بخش‌های اشتغال‌زا و ملموس زندگی مردم، اهرم فشارش را حفظ کند، اما در پس این ظاهرسازی قدرت، این راهبرد، هزینه‌هایی سنگین برای خودشان و نظم اقتصادی جهان دارد که بازدهی تحریم‌ها را به‌شدت کاهش می‌دهد. امروز صنعت خودرو و صنایع جانبی آن با سهمی نزدیک به یک‌دهم از کل تولید ناخالص داخلی و اشتغال مستقیم و غیرمستقیم بیش از ۷۰۰ هزار نفر، در خط مقدم یک شبیخون لجستیکی و اعتباری قرار گرفته‌اند. این رویکرد که حالا با درج نام شرکت‌های خودروساز بزرگ ازجمله ایران خودرو، سایپا، پارس خودرو و چند شرکت تابع و سازنده موتورسیکلت در فهرست سیاه، ابعاد تازه‌ای به خود گرفته، تنها به جاده‌های تولید محدود نمانده است.

واشنگتن با هدف قرار دادن بخش حمل‌ونقل زیربنایی، نام شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و مجموعه‌های ریلی مرتبط با آن را نیز در این فهرست گنجانده است. اما حقیقت ماجرا این است که خزانه‌داری آمریکا بخش اعظم مهره‌های سنگین خود را بازی کرده و حالا وقتی به سراغ ریزترین لایه‌های شرکت‌های واسطه‌ای و کارخانه‌های صنعتی می‌رود، معنایی جز ورود به منطقه انتهایی و پرهزینه تحریم ندارد؛ یعنی جبهه‌ایزار واشنگتن دیگر سلاح تازه و اثرگذاری برای رو کردن ندارد.

پیش از این نیز، سیاست‌گذاران واشنگتن با هدف قرار دادن سایر حوزه‌های راهبردی اقتصاد ایران، امیدداشتند چرخ‌های تولید را متوقف کنند، اما گذر زمان و تداوم فعالیت آن بخش‌ها، نشان می‌دهد امروز دیگر تحریم‌ها کارکرد توقف‌دهنده پیشین را ندارند؛ بلکه تنها هزینه‌های مبادله را برای مدتی افزایش می‌دهند.

از سوی دیگر، این راهبرد هزینه معکوس و سنگینی برای هژمونی اقتصادی ایالات متحده به همراه دارد، چراکه تحریم‌های آمریکا علیه ایران پس از سال‌ها تکرار، به مرحله فرسایش رسیده است. هر بار که آمریکا از دلار و نظام بانکی خود به عنوان سلاح استفاده می‌کند، سایر اقتصادهای بزرگ، انگیزه بیشتری برای تقویت ارزهای ملی و ایجاد سیستم‌های پایاپای پیدا می‌کنند. امروز بازار جهانی با شتابی بی‌سابقه به سمت ارزهای جایگزین، مدل‌های تسویه دوجانبه و پیمان‌های مالی مستقل در بلوک‌های غیرغربی از بریکس تا شانگهای حرکت می‌کند. گویی تیری که امروز به سمت تولید ملی ایران شلیک می‌شود، کمانه کرده و در میان مدت پایه‌های بی‌بدیل بودن نظام ارزی مبتنی بر دلار را می‌لرزاند. بر داخل مرزها، تجربه به‌سال‌های اخیر ثابت کرد مسدودسازی یک خط تولید، لزوماً به معنی خاموشی آن نیست. صنعتی که امروز با تکیه بر شبکه قطعه‌سازی داخلی و بیش از ۲۰۰ شرکت دانش‌بنیان فعال در حوزه فناوری‌های خودرویی سرا پا مانده، ظرفیت انعطافی فراتر از محاسبات اتاق‌های فکر واشنگتن بروز داده است. پیوند ناگزیر میان پنگاه‌های پیشرو با هسته‌های فناوری داخلی و شکل‌گیری کریدورهای جایگزین تأمین، اثبات کرد ساختار صنعتی کشور در برابر این توفان‌ها واکنیسنه شده است و دیگر با این تحریم‌های کاغذی از پا درنمی‌آید.

با این همه، امروز تنها گلوله‌ای که می‌تواند خطوط تولید ما را از درون زمینگیر کند، تحریم‌های بیرونی نیست، بلکه «خودتحریمی» در ساختار سیاست‌گذاری است. نبود شفافیت ارزی، مقررات دست‌وپاگیر، قیمت‌گذاری‌های دستوری نامتوازن که سودآوری تولید را از بین می‌برد و بروکراسی‌های فرساینده اداری، گاهی ضرباتی به مراتب سهمگین‌تر از تحریم‌های خزانه‌داری آمریکا بر پیکره تولید وارد می‌کنند. تا زمانی که این گره‌های داخلی باز نشوند، تولید کشور همزمان باید در دو جبهه بجنگد؛ در حالی که رفع موانع درونی، بهترین و کارآمدترین پانک به جنگ اقتصادی است.

((آگهی مناقصه خرید تعداد ۱ دستگاه لیفتراک ۳ تن گازی – بنزینی برند تویوتا))

شرکت صنایع دامپروری و لبنی رضوی (سهامی عام) در نظر دارد نسبت به خرید تعداد ۱ دستگاه لیفتراک ۳ تن گازی - بنزینی برند تویوتا مورد نیاز مجتمع کارخانه لبنی خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید. لذا از تامین کنندگان واجد شرایط دعوت به عمل می‌-آید جهت دریافت مدارک مربوطه به تارنامی <https://bonyadrazavi.ir> به نشانی: مشهد، کیلومتر ۵ جاده سرخس، مزرعه نمونه آستان قدس رضوی، شرکت صنایع دامپروری و لبنی رضوی با کدپستی شماره ۹۱۶۷۱۸۱۲۲ مراجعه و نسبت به تحویل پاکات پیشنهادی خود حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۵/۰۷/۱۴ اقدام نمایند.

مدارک مورد نیاز شرکت در مناقصه:

۱-**پاکت الف)** واریز وجه به مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (چهار میلیاردریال) بعنوان وجه الضمان جهت شرکت در مناقصه به شماره حساب ۳۴۲۲۲۲۲۳۱۱ بانک ملت شعبه آستان قدس به نام شرکت صنایع دامپروری و لبنی رضوی و یا بصورت چک بین بانکی، یا ضمانت نامه بانکی معتبر بدون قید و شرط (حداقل سه ماهه) و یا در صورت بستنانکاري به مبلغ مذکور، اعلامیه حسابداری تأیید شده واحد مالی این شرکت. (جهت پرداخت با واحد مالی داخلی ۲۶۸ تماس حاصل فرمایید.)

۲-**پاکت ب) مدارک** : برگه شرایط عمومی، تصویر کارت ملی اشخاص حقیقی و جهت اشخاص حقوقی تصویر اظهارنامه ثبت شرکت، آخرین آگهی تغییرات شرکت ، گواهی ثبت ثنا و مجوز بهره برداری شرکت.

۳-**پاکت ج)** پیشنهاد قیمت .

•شرکت صنایع دامپروری و لبنی رضوی در رد و قبول پیشنهادات مختار است.

•هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.

•ارائه هرگونه تضمین به غیر از موارد فوق غیرقابل قبول می باشد.

جهت اطلاعات بیشتر با شماره ۰۵۱-۳۳۹۶۰۵۱۰۱۲ داخلی ۲۸۷ و ۳۳۱ تماس حاصل فرمائید .

شرکت صنایع دامپروری و لبنی رضوی(سهامی عام)

توزیع کالا، میزان استفاده از ظرفیت‌های ایجادشده برای مرزنشینان و عملکرد گمرکات در اجرای مقررات متمرکز خواهد بود؛ موضوعی که می‌تواند تصویر دقیق‌تری از پیامدهای اجرای رویه جدید تجارت مرزی ارائه دهد.

■ چرا بازار از لوازم خانگی خارجی محروم شد؟

داستان ممنوعیت واردات لوازم خانگی از تنگنای ارزی سال ۱۳۹۷ آغاز شد، اما به تدریج به سیاستی برای حمایت از تولید داخلی تبدیل شد؛ سیاستی که بازار رسمی را از حضور برندهایی مانند سامسونگ و ال جی محروم کرد، بی‌آنکه تقاضا برای محصولات خارجی از میان برود. با خروج آمریکا از برجام و تشدید تحریم‌ها، وزیر وقت صمت ممنوعیت ثبت سفارش ۱۳۳۹ ردیف تعرفه کالایی ازجمله لوازم خانگی را به سازمان توسعه تجارت ابلاغ کرد و این تصمیم همان روز در ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی تصویب شد.

پنج سال پیش اما با افزایش درآمدهای نفتی، شائبه احتمال لغو ممنوعیت واردات مطرح شد که این بار هم تولیدکنندگان برای تداوم محدودیت‌ها وارد میدان شدند و گاهی حتی با طرح ضرورت ایجاد فرصت برنامه‌ریزی و تقویت تولید داخل، خواستار ممنوعیت ورود کالای نهایی برای دست‌کم پنج سال و گنجاندن آن در برنامه هفتم توسعه شدند.

در شهریور ۱۴۰۰ هم تولیدکنندگان لوازم خانگی در نامه‌ای به رهبر شهید، با بازگشت کالاهای خارجی به‌ویژه محصولات گره‌ای، مخالفت کردندو مدعی پاسخ‌گویی کمی و کیفی تولید داخل نسبت به نیاز بازار شدند.

در ادامه با نامه‌ای از دفتر رهبری معظم به رئیس‌جمهور با بازگشت کالاهای خارجی به‌ویژه محصولات گره‌ای مخالفت و بدین ترتیب جلوگیری از واردات به وزیران صمت و اقتصاد وقت ابلاغ شدو به این ترتیب، ممنوعیتی که ابتدا پاسخی به محدودیت منابع ارزی بود، در قالب حمایت از تولید

استمرار یافت.

در حالی که پس از وضع محدودیت در مسیر واردات لوازم خانگی، تولیدکنندگان فرصت توسعه پیدا کردند، اما حضور محصولات خارجی در بازار ایران از مسیرهای قاچاق و تجارت مرزی ادامه یافت و پرسش‌هایی درباره جایگاه واقعی رقابت، قیمت و حق انتخاب مصرف‌کننده ایجاد کرد که به خوبی نشان داد وضع ممنوعیت تجاری لزوماً به حذف رقیب خارجی از بازار مصرف نمی‌انجامد و فقط کانال عرضه آن را عملاًتغییر می‌دهد.

■ کشیدن «چک» حمایت تولید از جیب مردم

از نگاه کارشناسان اقتصادی پس از سال‌ها ممنوعیت واردات، صرف‌نظر از ورود یا عدم ورود برندهای خارجی، هزینه حمایت از تولید تاحد زیادی بر دوش مصرف‌کننده قرار گرفته و با تداوم روند صعودی در پنج سال اخیر، امروز نرخ تورم سالانه به فراتر از ۲۳ درصد رسیده و قدرت خرید لوازم خانگی هم دست‌کم ۲۵ درصد کاهش یافته است.

کارشناسان معتقدند با تداوم ممنوعیت رویه رسمی، تسهیل محدود واردات برای تعاونی‌های مرزنشین، هرچند می‌تواند به معیشت مرزی کمک کند، اما لزوماً به افزایش محسوس عرضه یا کاهش قیمت در بازار سراسری نمی‌انجامدو فروش اقساطی لوازم خانگی و تخفیف‌های سنگین همیش از آنکه به معنای فراوانی تقاضا باشند، می‌تواند نشانه تلاش فروشندگان برای تبدیل موجودی انبار به نقدپنگی در بازاری کم‌مشتری باشد. علاوه بر این، محدودیت منابع ارزی، تحریم‌ها، محاصره و افزایش نرخ ارز هم می‌توانند اثر هرگونه گشایش وارداتی بر قیمت مصرف‌کننده را خشتی کنند.

در شرایطی که مدافعان ممنوعیت واردات لوازم خانگی بر حفظ ظرفیت تولید و اشتغال تأکید دارند، از نگاه منتقدان، حمایتی که با شاخص‌های بهره‌وری، کیفیت و قیمت‌گذاری سنجیده‌نشود، ممکن است انگیزه رقابت را تضعیف کند. آنچه در این میان کمتر دیده شده، سنجش نتایج حمایت‌ها در افزایش کیفیت، کاهش هزینه تولیدو گسترش حق انتخاب مصرف‌کننده است. بر این اساس ارزیابی اثر واقعی واردات باید پایداری تولید، معیشت مرزنشینان و قدرت خرید خانوار را در نظر بگیرد و تا زمانی که سهم واقعی تجارت مرزی، هزینه تولیدو روند قیمت‌ها شفاف نشود، جدال بر سر واردات ادامه خواهد داشت بی‌آنکه مصرف‌کننده ایرانی از این سیاست، بهره‌ای ببرد.

مجتمع چاپ و نشر روزنامه قدس

مجهز ترین چاپخانه شرق کشور
با پرسنل حرفه ای

| چاپ افست | شیت | رول |

| یووی | سلفون | لیتوگرافی | صحافی | برش |

مشهد ، بلوار سجاد، نیش سجاد یک
(واحد سفارشات مؤسسه فرهنگی قدس)

۰۵۱-۳۷۰۸۸

